

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

6.1 ผลการศึกษา

6.1.1 ระบบ KMS และแผนกิจกรรม 3 ปี

จากการศึกษา ระบบ KMS และกิจกรรม 3 ปี ที่ได้นำเสนอต่อผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ KM Team มีผลลัพธ์ดังต่อไปนี้

6.1.1.1 ระบบ KM

1) ด้านบุคลากร

บุคลากรในสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีร้องขอความเป็นธรรม เข้าใจระบบการจัดการความรู้คืออะไร มีประโยชน์อย่างไร KM Team ได้ให้ความร่วมมือในการจัดทำคู่มือระบบสารสนเทศ พัฒนาระบบสารสนเทศ แล้วนำไปใช้ปฏิบัติงานจนเกิดประสิทธิภาพ

2) ด้านความรู้

ความรู้ที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายไม่เป็นระบบและความรู้จากพนักงานอัยการแต่ละท่านที่มีประสบการณ์ผ่านมามากกว่า 15 ปี ให้เป็นหมวดหมู่และเป็นระบบ และจะต้องจัดการความรู้ให้เป็นระบบสารสนเทศ (KMS) เพื่อให้เป็นไปตาม KM Strategy ของสำนักงานคดีอัยการสูงสุด คือ “ถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว ลดความเสี่ยง”

6.2 วิธีการที่นำมาใช้

6.2.1 Learning in Action

ผู้วิจัยได้ใช้นักทฤษฎี Learning in Action โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ จัดลำดับความสำคัญของงาน กำหนดภารกิจสำคัญของงาน ความเร่งด่วนของงาน โดยมี Strategy Knowledge ทั้งนี้ โดยจะต้องกำหนด Process การทำงาน มีแผนการทำงาน ซึ่งจะต้องศึกษา Capture ประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อการจัดการความรู้ โดยผู้บังคับบัญชาจะเป็นผู้นำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิด Out put โดยเฉพาะให้ได้ Knowledge Management System (KMS) ใดๆก็ตาม ก็จะต้อง Change Management บุคลากรสำนักงานคดีร้องขอความเป็นธรรม โดยการจัด KM Activity จากนั้นจะต้องมีการประเมินจากผู้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิด Real/Benefit งานมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง คุ่มค่าใช้จ่าย ได้รับการไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา ก่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อประชาชน ซึ่งจะนำสู่ผลลัพธ์ที่

คาดหวัง งานร้องขอความเป็นธรรมมีการปรับปรุงงานให้บุคลากรสามารถแก้ไขปัญหาและตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว และสำนักงานคดีร้องขอความเป็นธรรมเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

6.2.2 แผนกิจกรรม 3 ปี

ในการดำเนินการตามหลักทฤษฎี Learning in Action ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้แผนกิจกรรม 3 ปี ในการสาธิต ร่วมดำเนินกิจกรรมกับผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ KM Team จนสามารถสร้างระบบการจัดการความรู้โดยเฉพาะระบบสารสนเทศ KMS จนสำเร็จ

6.3 การแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาของผู้วิจัย พบว่า

6.3.1 ด้านการจัดการความรู้

ระบบการจัดการความรู้โดยเฉพาะด้านสารสนเทศ สามารถแก้ไขปัญหาการทำงานในสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีร้องขอความเป็นธรรมได้ บุคลากรในสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีร้องขอความเป็นธรรม สามารถนำระบบ KMS ไปใช้ในการปฏิบัติงานจนงานมีประสิทธิภาพ เป็นไปตาม KM Strategy “ถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว และลดความเสี่ยง”

6.3.2 ด้านกฎหมาย

จากการที่ระบบจัดการความรู้ ระบบสารสนเทศ KMS ที่ได้สร้างขึ้นจนสำเร็จทำให้ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ KM Team สามารถนำระบบไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่าในงานร้องขอความเป็นธรรมมีปัญหาที่ยังจะต้องแก้ไขอีกหลายประการ จึงได้มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

6.3.3.1 ควรออกระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ โดยกำหนดว่าประเภทคดีที่ไม่อาจร้องขอความเป็นธรรมต่อพนักงานอัยการได้ มีดังนี้

- 1) คดีลหุโทษ มีโทษเล็กน้อยอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท
- 2) คดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาในชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกา
- 3) คดีที่จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ามีความผิดในศาลชั้นต้น และร้องขอความเป็นธรรมให้พนักงานอัยการอุทธรณ์หรือไม่อุทธรณ์ เนื่องจากพนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องคดีขอให้ลงโทษจำเลย

4) คดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องและมีการร้องขอความเป็นธรรมขอให้พนักงานอัยการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ เพราะเป็นการต้องห้ามตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 มาตรา 5, 6, 7

5) คดีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยให้การรับสารภาพในชั้นจับกุมหรือชั้นสอบสวน และต่อมาร้องขอความเป็นธรรมโดยอ้างว่าเหตุที่ทำให้การรับสารภาพเนื่องจากเจ้าพนักงานกลั่นแกล้งให้รับสารภาพ

6) ร้องขอความเป็นธรรมโดยอ้างว่าถูกกลั่นแกล้งจากพนักงานสอบสวนควรร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นกระบวนการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

7) คดีที่พนักงานอัยการยังไม่ได้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน

8) ร้องขอความเป็นธรรมในประเด็นเดิมที่เคยยื่นร้องขอความเป็นธรรมแล้ว โดยไม่ปรากฏพยานหลักฐานใหม่

9) คดีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งชี้ขาดให้ฟ้องหรือไม่ฟ้องผู้ต้องหาไปแล้ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145

10) คดีที่อัยการสูงสุดอนุญาตให้ฟ้องหรือไม่อนุญาตให้ฟ้องแล้ว

11) คดีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบกับคำสั่งไม่ฟ้องเด็ดขาดแล้ว

6.3.3.2 ควรกำหนดคำนิยามไว้ในระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ โดยมีหลักการ ดังนี้

“การร้องขอความเป็นธรรม” หมายความว่า การที่บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในคดี ซึ่งเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยการร้องด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือ ต่อพนักงานอัยการ เพื่อมุ่งหมายให้มีการตรวจสอบ และมีการวินิจฉัยเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ได้มีการร้องขอความเป็นธรรม เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริง หรือพิสูจน์ความบริสุทธิ์หรือความผิด อันจะเป็นการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ผู้ร้อง

“บุคคลผู้มีส่วนได้เสีย” ในการร้องขอความเป็นธรรม คือ

1. ผู้ต้องหา
2. ผู้เสียหาย
3. สามี ภริยา ญาติของผู้นั้น หรือบุคคลอื่นใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหา

หรือผู้เสียหาย

6.3.3.3 ควรเพิ่มเติมระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2547 ข้อ 48 โดยมีหลักการดังนี้ “ให้สำนักงานอธิบดี จัดเก็บข้อมูลสำนวนคดีร้องขอความเป็นธรรม ผลดำเนินการของทุกสำนักงานแยกเป็นรายสำนวนไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักงานอธิบดีทุกเรื่อง”

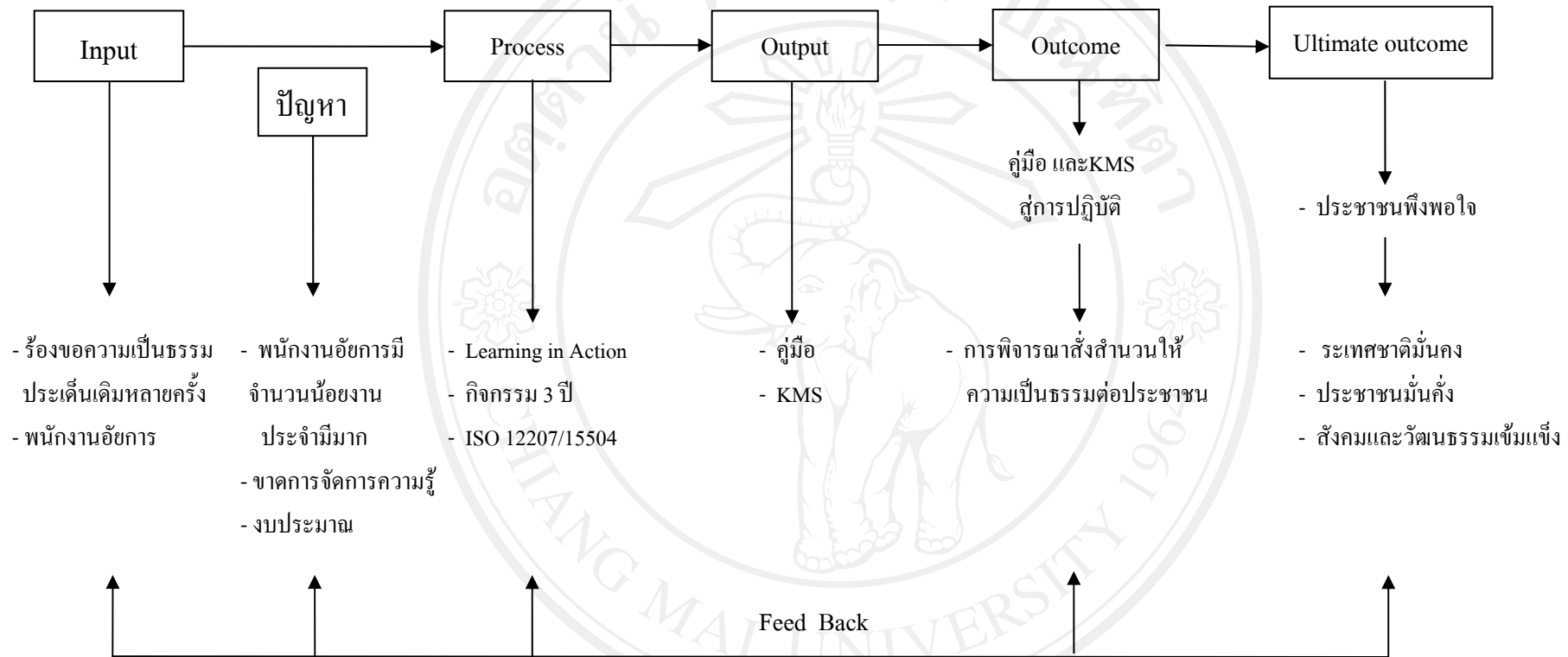
และกรณีร้องขอความเป็นธรรมต่ออัยการสูงสุด เมื่อพิจารณาแล้วรองอธิบดีอัยการและอธิบดีอัยการมีความเห็นตรงกัน อัยการสูงสุดควรมอบหมายให้ผู้ตรวจราชการเป็นผู้พิจารณาสั่งการร้องขอความเป็นธรรม แต่หากรองอธิบดีอัยการและอธิบดีอัยการมีความเห็นต่างกัน ให้เสนอถึงรองอัยการสูงสุดเป็นผู้พิจารณาสั่ง ยกเว้นคดีเกี่ยวกับความมั่นคงให้เสนอถึงอัยการสูงสุดเป็นผู้พิจารณาสั่ง

6.3.3.4 หากมีข้อเท็จจริงใหม่และพยานหลักฐานใหม่ ควรออกหนังสือเวียนโดยระบุในหนังสือเวียนว่าเมื่อสำนักงานอัยการต่าง ๆ ได้พิจารณาการร้องขอความเป็นธรรมเสร็จสิ้นแล้ว เมื่อจะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบให้ระบุในหนังสือแจ้งผลคดีร้องขอความเป็นธรรมให้ผู้ร้องทราบเมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

- 1) กรณีที่มีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาเด็ดขาดไปแล้ว เมื่อมีพยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดีขึ้นใหม่ ควรแจ้งให้ผู้ร้องขอความเป็นธรรมทราบว่าต้องแจ้งต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีใหม่
- 2) กรณีพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องไปแล้ว หากผู้ร้องพบพยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดี ให้แจ้งผู้ร้องขอความเป็นธรรมทราบว่าให้นำเสนอพยานหลักฐานนั้นในชั้นศาลเพื่อประกอบการพิจารณาในชั้นศาลต่อไป

6.4 ผลลัพธ์ของการแก้ไข

การจัดการความรู้ ช่วยให้พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีร้องขอความเป็นธรรม สามารถนำผลผลิต ผลลัพธ์จากการจัดการความรู้ไปเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวิสัยทัศน์ของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีร้องขอความเป็นธรรม คือ “พนักงานอัยการพิจารณามีความเห็นสิ่งคดี มุ่งเน้นการให้ความเป็นธรรมต่อประชาชน” และสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีร้องขอความเป็นธรรมจะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

รูป 6.1 ภาพรวมการร้องขอความเป็นธรรมประเด็นเดิมหลายครั้ง